

Spis treści:

Procedura postępowania na wypadek ewakuacji.....	2
Ewakuacja w trakcie lekcji i przerwy - zasady postępowania po ogłoszeniu alarmu.....	5
Postępowanie w przypadku zagrożeń zewnętrznych.....	6
Podłożenie ładunku wybuchowego.....	7
Wypadek skażenia chemicznego lub biologicznego szkoły.....	8
Procedura postępowania na wypadek znalezienia w szkole substancji psychoaktywnych.....	10
Procedura postępowania na wypadek wystąpienia kradzieży lub wymuszenia.....	12
Procedura postępowania na wypadek czynu karalnego.....	13
Procedury postępowania na wypadek wystąpienia różnych przestępstw seksualnych.....	15
Procedura postępowania w przypadku powzięcia informacji o próbie samobójczej ucznia	17
Procedura zwalniania ucznia z lekcji	19
Procedura postępowania w sytuacji wypadku ucznia w szkole.....	20

Obowiązująca w Zespole Szkół nr 3 w Żorach

I. OGŁOSZENIE EWAKUACJI

Decyzję o ogłoszeniu ewakuacji podejmuje:

1. Dyrektor szkoły lub, w czasie jego nieobecności, wicedyrektor
2. W przypadku nieobecności w szkole członków dyrekcji osoba wyznaczona przez dyrektora do pełnienia funkcji kierowniczej lub kierownik gospodarczy
3. Dowódca przybyłej na teren szkoły jednostki straży pożarnej lub innej jednostki specjalistycznej, który obejmuje dowodzenie akcją

II. SPOSÓB OGŁOSZENIA EWAKUACJI

Ewakuację ogłasza się:

1. Trzema długimi sygnałami dzwonka trwającymi około 10 sekund każdy, następującymi bezpośrednio po sobie
2. Dzwonkiem ręcznym lub gwizdkiem i jednoczesnym komunikatem słownym podawanym przez osoby ogłaszające alarm (w przypadku braku prądu elektrycznego)
3. Dzwonek alarmowy uruchamia osoba podejmująca decyzję o ewakuacji lub wyznaczona przez nią inna osoba

III. ZADANIA PRACOWNIKÓW W MOMENCIE OGŁOSZENIA EWAKUACJI

Otwarcie drzwi

1. **Wyjście przy hali** otwiera nauczyciel, który ma zajęcia na hali,
2. **Wyjście od strony boiska Orlik** otwiera nauczyciel, który ma zajęcia w sali gimnastycznej,
3. **Wyjście główne oraz boczne na segmencie A** otwiera pracownik obsługi pełniący dyżur na portierni
4. **Wyjście boczne na segmencie C/przy stołówce** otwiera pracownik stołówki a w przypadku jego nieobecności pracownik obsługi pełniący dyżur na portierni C
5. **Wyjście boczne segment C/przy szatniach** otwiera pracownik obsługi pełniący dyżur na portierni C
6. **W przypadku zamkniętych drzwi ewakuacyjnych** otwiera je nauczyciel, który pierwszy do nich dotarł
7. **Klucze do wszystkich drzwi ewakuacyjnych znajdują się przy drzwiach, w specjalnie oznaczonych kasetkach**
8. **Klucze do zamka elektronicznego w pokoju nauczycielskim** znajdują się na tablicy z kluczami w pokoju nauczycielskim

Inne zadania pracowników obsługi i administracji

9. Pracownicy odpowiedzialni za otwarcie wyjść ewakuacyjnych czuwają nad ich drożnością oraz sprawdzają toalety w poszczególnych segmentach według przydziału:
  - dyżurujący na portierni, przy wejściu głównym segment A i B
  - pracownik sekretariatu segment C
10. Konserwator otwiera bramy dla służb ratowniczych, odcina główny zawór dopływu prądu i gazu
11. Pracownik sekretariatu dzwoni pod telefon alarmowy 112, podaje rodzaj zagrożenia, krótką charakterystykę, dokładny adres i numer telefonu oraz swoje dane
12. Pracownicy sekretariatu oraz księgowości zabezpieczają pomieszczenia biurowe i wychodzą ostatni z segmentu
13. Pracownicy administracji i obsługi pozostają do dyspozycji kierujących akcją ratowniczą i dyrekcji

14. Po zakończeniu akcji ewakuacji, o ile to możliwe, pracownicy obsługi, odpowiedzialni za dany segment, sprawdzają wykonanie zaleceń związanych z ewakuacją, pozamykanie okien, odcięcie dopływu gazu i prądu, umożliwiając dostęp do pomieszczeń

IV. KOLEJNOŚĆ EWAKUACJI

1. W sytuacji bezpośredniego zagrożenia w pierwszej kolejności ewakuuje się osoby najbardziej zagrożone (najbliżej miejsca zagrożenia)
2. W innej sytuacji w kolejności: piętro drugie, piętro pierwsze, parter, piwnica
3. Jako ostatni daną kondygnację opuszczają pedagog szkolny, nauczyciel biblioteki (jeśli nie mają pod opieką uczniów), pracownik księgowości oraz kadr
4. Jako ostatni opuszczają cały segment po sprawdzeniu wszystkich kondygnacji odpowiedzialni pracownicy obsługi

V. OSOBY KIERUJĄCE EWAKUACJĄ W DANYM REJONIE

1. Jeżeli alarm ogłoszono w czasie przerwy, na poszczególnych kondygnacjach szkoły, ewakuacją kierują nauczyciele dyżurujący
2. Ewakuacją w danym segmencie kieruje dyrektor, wicedyrektor lub wyznaczeni przez nich w danym momencie nauczyciele
3. Pracownicy szkoły wspomagają dyrektora w kierowaniu akcją

VI. ZADANIA NAUCZYCIELI PODCZAS OGŁOSZENIA EWAKUACJI

Natychmiast po ogłoszeniu ewakuacji:

1. Nauczyciele przerywają zajęcia, informują uczniów o ewakuacji a następnie zabezpieczają pomieszczenie. Nauczyciele liczą uczniów przed wyjściem z klasy i kierują się z uczniami w stronę wyjść ewakuacyjnych, zgodnie z planem ewakuacji budynku.
2. Nauczyciele odpowiedzialni za opiekę nad osobami niepełnosprawnymi dbają o zachowanie się przez dzieci zgodnie z potrzebami danej sytuacji. W przypadku konieczności ewakuacji zapewniają pomoc.
3. Uczniowie na polecenie nauczyciela ustawiają się w szeregu i w sposób zorganizowany kierują się do wskazanego wyjścia ewakuacyjnego, zgodnie z planem ewakuacji budynku. Należy się poruszać po prawej stronie korytarzy i klatek schodowych, wykonując polecenia osób funkcyjnych, kolumnę zamyka nauczyciel.
4. Nauczyciele i uczniowie, którzy mają lekcje na wyższych kondygnacjach, schodzą po stwierdzeniu, że uczniowie niższych kondygnacji opuścili już budynek i drogi ewakuacyjne są już drożne.
5. Nauczyciel, który ostatni opuszcza dane piętro powinien, jeśli jest taka możliwość sprawdzić wszystkie toalety i upewnić się czy wszyscy zostali ewakuowani.
6. W przypadku uczniów klas młodszych - dzieci w dwójkach trzymają się za ręce jednocześnie trzymając drugą ręką za koszulkę osoby idącej przed nimi.
7. Po opuszczeniu budynku uczniowie wraz z nauczycielem udają się na miejsce zbiórki. Nauczyciel ponownie przelicza uczniów.
8. Jeżeli alarm jest ogłoszony w czasie przerwy to natychmiast wszyscy udają się na miejsce zbiórki, uczniowie ustawiają się klasami, najlepiej przy nauczycielu z którym mieli poprzednią lekcję.
9. Pedagog szkolny oraz pielęgniarka zabierają apteczkę, ostatni wychodzą z piętra, zabezpieczając gabinet

Drogi ewakuacji:

Przy drożności głównych biegów schodów i braku bezpośredniego zagrożenia:

1. Uczniowie znajdujący się w segmencie A (sale rozpoczynające się od numerów 400) udają się do wyjścia bocznego, od strony boiska
2. Uczniowie znajdujący się w segmencie B (sale rozpoczynające się od numerów 300) udają się do wyjścia głównego, od strony trawnika

3. Uczniowie znajdujący się w segmencie C (sale rozpoczynające się od numerów 200) udają się do wyjścia bocznego, przy stołówce
4. Uczniowie znajdujący się w piwnicy segmentu C (szatnie, sklepik, siłownia) udają się do wyjścia bocznego
5. Uczniowie znajdujący się na łączniku przy szafkach uczniowskich udają się do wyjścia od strony dziedzińca szkoły
6. Uczniowie znajdujący się w hali sportowej wychodzą wyjściem przy zapleczu hali a w razie odcięcia tej drogi ewakuacji wyjściem ewakuacyjnym na hali od strony COP
7. Uczniowie znajdujący się w salach gimnastycznych udają się do wyjścia przy gabinecie nauczycieli w-f
8. **W przypadku zablokowania drogi ewakuacyjnej (np. na skutek pożaru) ewakuowani kierowani są do najbliższego niezagrażonego wyjścia decyzję o kierunku ewakuacji w takim wypadku podejmuje nauczyciel**

W przypadku braku drożności schodów:

9. Wyjścia przez okno korytarzy I piętra segmentów A,B,C bezpośrednio na dach łącznika
10. W sytuacjach wyjątkowych należy uwzględnić również wyjścia poprzez okna parteru
11. Przy odcięciu dróg ewakuacji wszyscy gromadzą się w pomieszczeniu, najdalej od miejsca bezpośredniego zagrożenia, czekając na pomoc ze strony służb ratowniczych sygnalizuje się miejsce swojego pobytu

Zasady postępowania podczas ewakuacji:

1. Opuszczając pomieszczenie powinno się:
  - zamknąć okna
  - wyłączyć światło i urządzenia elektryczne
  - zamknąć drzwi na klamkę, a klucz pozostawić w zamku
2. Należy poruszać się szybkim krokiem ale nie biegiem
3. Należy zwalcząć każdy przejaw paniki
4. W razie poruszania się w pomieszczeniu o dużym zadymieniu należy poruszać się blisko podłogi (pochyleni lub na kolanach) oddychając przez tkaninę zwilżoną wodą

Punkt zbiórki osób ewakuowanych:

1. **Punkt zbiórki ewakuowanych znajduje się na trawniku, przed wejściem głównym.**
2. Poszkodowanym udzielają pierwszej pomocy nauczyciele z wykorzystaniem dostępnych środków.
3. Nauczyciele są zobowiązani ponownie w punkcie zbiórki sprawdzić liczbę uczniów i złożyć meldunek kierującemu akcją ewakuacyjną lub pedagogowi szkolnemu lub wyznaczonemu nauczycielowi (bezpośrednio po przyjeździe) w krótkiej i zwięzłej formie – klasa, stan liczbowy w chwili obecnej, liczba uczniów obecnych w szkole
4. W zależności od sytuacji kierujący akcją ewakuacyjną nakazuje wznowienie zajęć lub podejmuje informacje o zawieszeniu zajęć jednocześnie zapewniając opiekę uczniom niepełnoletnim

UWAGA!

Rzeczy osobiste uczniów (kurtki, obuwie, plecaki) i inny ruchomy majątek szkolny z zagrożonego budynku wnoszą ratownicy.

**EWAKUACJA W TRAKCIE LEKCJI I PRZERWY –
ZASADY POSTĘPOWANIA PO OGŁOSZENIU ALARMU W SZKOLE**

Cel	Zapewnienie bezpieczeństwa w przypadku zagrożenia związanego z powstaniem pożaru, a także możliwość rozprzestrzenienia na terenie szkoły niebezpiecznych substancji chemicznych lub ładunków wybuchowych.	
Osoby odpowiedzialne i zarządzanie	O ewakuacji decyduje dyrektor , który po otrzymaniu meldunku od nauczyciela lub innej osoby zgłaszającej zagrożenie oraz rozpoznaniu sytuacji podejmuje decyzję o zawiadomieniu służb (policja, straż pożarna) i ogłoszeniu alarmu.	Nauczyciel sam podejmuje decyzję o ewakuacji - gdy nastąpiło bezpośrednie zagrożenie życia.
Sposób ogłaszania	<ul style="list-style-type: none"> • trzy sygnały dzwonka, trwające około 10 sekund każdy, następujące bezpośrednio po sobie. • W sytuacji braku prądu, sygnał alarmowy może być ogłaszany za pomocą gwizdka lub dzwonka ręcznego z jednoczesnym komunikatem słownym podawanym przez osoby ogłaszające alarm. 	
Procedura wezwania odpowiednich służb	Wybranie numeru odpowiedniej służby. Po zgłoszeniu się dyżurnego operatora danej służby podanie następujących informacji: <ul style="list-style-type: none"> • rodzaj stwierdzonego zagrożenia, • nazwę i adres szkoły, • imię i nazwisko oraz pełnioną funkcję, • telefon kontaktowy, zrealizowane dotąd działania w reakcji na zagrożenie • potwierdzenie przyjęcie zgłoszenia i zapisanie danych przyjmującego zgłoszenie. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Policja 997 • Straż Pożarna 998 • Pogotowie Ratunkowe 999 • Europejski Telefon Alarmowy 112 • Pogotowie Energetyczne 991 • Pogotowie Gazowe 992 • Pogotowie Ciepłownicze 993 • Pogotowie Wodno-Kanalizacyjne 994 • Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego 987 • Infolinia Policji (połączenie bezpłatne) 800 120 226. 	
Sposób prowadzenia ewakuacji	Ewakuację można przeprowadzić tylko na wyraźną komendę administratora budynku (wyznaczonej osoby odpowiedzialnej za uruchomienie procedury) lub sił interwenujących i zgodnie z ich wskazówkami	
Sposób postępowania z uczniami ze SPE	Nauczyciele odpowiedzialni za opiekę na osobami niepełnosprawnymi dbają o zachowanie się przez dzieci zgodnie z potrzebami danej sytuacji. W przypadku konieczności ewakuacji zapewniają pomoc zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami.	
Procedura postępowania	<ul style="list-style-type: none"> • Po rozpoznaniu zagrożenia i dokonaniu oceny sytuacji nauczyciel decyduje o możliwej i najkrótszej drodze ewakuacji z budynku. • Uczniowie na polecenie nauczyciela ustawiają się w szeregu i w sposób zorganizowany kierują się do wskazanego wyjścia ewakuacyjnego. Należy się poruszać po prawej stronie korytarzy i klatek schodowych, wykonując polecenia osób funkcyjnych. • Jeżeli alarm zostanie ogłoszony w czasie przerwy, uczniowie powinni skupić się wokół najbliższej stojącego nauczyciela. • Nauczyciele i uczniowie, którzy mają lekcje na wyższych kondygnacjach, schodzą po stwierdzeniu, że uczniowie niższych kondygnacji opuścili już budynek i drogi ewakuacyjne są już wolne. • Po opuszczeniu budynku uczniowie wraz z nauczycielem udają się na miejsce zbiórki. Jeżeli alarm jest ogłoszony w czasie przerwy to natychmiast udajemy się (jeżeli tylko nie zagraża to naszemu bezpieczeństwu) pod salę, gdzie mamy mieć zajęcia i stamtąd pod opieką nauczyciela postępujemy jak wyżej. 	

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU ZAGROZEŃ ZEWNĘTRZNYCH

WTARGNIĘCIE NAPASTNIKA (TERRORYSTY) DO SZKOŁY	
<p>W sytuacji wtargnięcia napastnika z niebezpiecznym narzędziem lub bronią, który strzela do osób znajdujących się na korytarzu i w salach lekcyjnych, tzw. <i>aktywny strzelec</i>.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jeżeli nie miałeś szansy na ucieczkę, ukryj się, zamknij drzwi na klucz (<i>zabarykaduj się</i>) – • Wycisz i uspokój uczniów • Zaopiekuj się uczniami ze SPE i uczniami, którzy potrzebują pomocy • Każ bezwzględnie wyciszyć, wyłączyć telefony • Poinformuj policję wysyłając informację tekstową - SMS o zaistniałej sytuacji • Zastań okno, zgaś światło • Nie przemieszczaj się • Stań poniżej linii okien, zejźdź ze światła drzwi • Zejźdź z linii strzału, połóż się na podłodze • Jeżeli padną strzały, nie krzycz • Nie otwieraj nikomu drzwi • W przypadku wtargnięcia napastnika do pomieszczenia podejmij walkę, która może być ostatnią szansą na uratowanie życia 	<p>W przypadku bezpośredniego kontaktu z napastnikami, którzy dążą do przejęcia kontroli nad szkołą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wykonuj bezwzględnie polecenia napastnika • Na żądanie terrorystów oddaj im przedmioty osobiste, np. telefon • Poinformuj, że nie możesz wykonać jakiegoś polecenia • Nie patrz terrorystom w oczy, unikaj kontaktu wzrokowego • Nigdy nie odwracaj się plecami do napastnika • Nie zwracaj na siebie uwagi • Nie lekceważ napastnika i nie bądź agresywny • Nie oszukuj terrorysty • Uspokój uczniów, zawsze zwracaj się do nich po imieniu • Poinformuj napastnika o uczniach ze SPE • Pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do uczniów • Zawsze korzystaj z dobrej woli terrorysty
<p>W przypadku działań antyterrorystycznych podjętych przez policję</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nie uciekaj z miejsca zdarzenia, nie wykonuj gwałtownych ruchów – możesz zostać uznany za terrorystę • Nie próbuj pomagać służbom ratowniczym, dyskutować z nimi • Połóż się na podłodze, trzymaj ręce z otwartymi dłońmi najlepiej na wysokości głowy • Słuchaj poleceń i instrukcji grupy antyterrorystycznej, poddawaj się jej działaniom • Nie trzyj oczu w przypadku użycia gazów łzawiących • Pytaj o pozwolenie zaopiekowania się swoimi uczniami • Odpowiadaj na pytania funkcjonariuszy • Bądź przygotowany na traktowanie ciebie jako potencjalnego terrorysty dopóki twoja tożsamość nie zostanie potwierdzona • Po wydaniu polecenia wyjścia – opuść pomieszczenie jak najszybciej, oddal się we wskazanym kierunku • Nie zatrzymuj się dla zabrania rzeczy osobistych, zawsze istnieje ryzyko wybuchu lub pożaru 	

PODŁOŻENIE ŁADUNKU WYBUCHOWEGO

Osoby odpowiedzialne za uruchomienie procedury	Dyrektor placówki lub w przypadku jego nieobecności wicedyrektor W przypadku ich nieobecności – osoba przez nich upoważniona
Otrzymanie informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego	Stwierdzenie podejrzanego pakunku
Prowadząc rozmowę z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego, zapamiętaj jak największą ilość szczegółów	Odizoluj miejsce znajdowania się podejrzanego pakunku. Nie dotykaj, nie otwieraj i nie przesuвай podejrzanego pakunku
Zapisz natychmiast wszystkie uzyskane lub zapamiętane informacje	Okryj pakunek w przypadku stwierdzenia wydobywania się z niego innej substancji (tylko jeżeli czas na to pozwala)
Poinformuj niezwłocznie osobę odpowiedzialną za uruchomienie procedury	
Sprawdź, jeżeli możesz, czy w klasie pozostały przedmioty, które nie należą do jej wyposażenia. Jeśli jest podejrzan pakunek, postępuj zgodnie z procedurą.	
Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji	
Nie używaj telefonu komórkowego	
Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb	
W miejscu ewakuacji policz wszystkie dzieci i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi	
Poinformuj rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu	

WYPADEK SKAŻENIA CHEMICZNEGO LUB BIOLOGICZNEGO SZKOŁY

Osoby odpowiedzialne za uruchomienie procedury	Dyrektor lub wicedyrektor szkoły W przypadku ich nieobecności – osoba przez nich upoważniona
Szkoła otrzymuje informację o możliwym skażeniu substancją chemiczną/biologiczną (np. telefon o zamiarze ataku) <u>gdy nie nastąpiło skażenie placówki</u>	zaalarmować wszystkich przebywających na terenie szkoły, osoby przebywające na zewnątrz ewakuować do budynku szkoły przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru
	natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby
	w budynku - szkole, zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację
	w miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze
	przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środka biologicznego lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń
	powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku
	do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji, nie wolno opuszczać uszczelnionych pomieszczeń, przebywać w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych
	oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.
Szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte <u>natychmiast lub szybko po jego pojawieniu się</u>	nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy
	aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryć ją np. kocem
	pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów
	opuścić pomieszczenie, w którym wykryto obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób
	powiadomić administratora
	zaalarmować wszystkie osoby przebywające na terenie szkoły i ewakuować je w rejon ewakuacji, przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru
	natychmiast po ogłoszeniu ewakuacji powiadomić odpowiednie służby
	jeśli miał miejsce kontakt z substancją, należy: umyć dokładnie ręce wodą i mydłem, zdjąć ubranie, które miało kontakt z podejrzaną substancją i włożyć do plastikowego worka
	po kontakcie z substancją nie wolno: jeść, pić, palić do czasu uzyskania zgody odpowiednich służb
	w obiekcie – budynku, do którego nastąpiła ewakuacja zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację
	sporządzić listę osób, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo znalazły się w odległości ok. 5 m od niej. Listę przekazać policji.
	w miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki
	przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środków biologicznego lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń

	powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku .
Szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną a zagrożenie zostało wykryte późno, np. gdy pojawiły się objawy reakcji na substancję lub/i ogniska zachorowań:	nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy
	powiadomić kierownictwo szkoły
	aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryć ją np. kocem
	pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów
	opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób
	ogłosić alarm i wszystkich uczniów, nauczycieli oraz pracowników znajdujących się bezpośrednio poza budynkiem, a przebywających na terenie szkoły ewakuować do wnętrza szkoły
	natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby
	w szkole zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację, a budynek szkoły wraz ze wszystkimi obecnymi wewnątrz osobami odizolować od bezpośredniego otoczenia przygotowując się do ewentualnej kwarantanny
	oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK ZNALEZIENIA W SZKOLE SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH

Cel	Zapewnienie zdrowia i bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego uczniów przebywających w szkole/placówce w sytuacji zagrożeń wewnętrznych związanych z rozprowadzaniem niebezpiecznych środków odurzających oraz odurzeniem alkoholem, narkotykami lub „dopalaczami”.
Osoby odpowiedzialne za zarządzanie	Dyrektor szkoły, pedagog szkolny/psycholog szkolny
Podstawy uruchomienia procedury	Wystąpienie zagrożenia: (1) rozpowszechnianiem środków odurzających (narkotyków, dopalaczy) lub alkoholu, (2) zdrowia ucznia po użyciu środka odurzającego lub spożycia alkoholu oraz (3) zdrowia ucznia w wyniku wypadku w szkole lub poza nią.
	<p>W przypadku znalezienia podejrzonej substancji odurzającej na terenie szkoły lub podejrzenia ucznia o posiadanie środków odurzających należy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zabezpieczyć substancję przed dostępem do niej uczniów oraz ew. jej • zniszczeniem, jeśli posiadał ją uczeń, odizolować ucznia od pozostałych uczniów w klasie <ul style="list-style-type: none"> • powiadomić pedagoga/psychologa szkolnego • powiadomić dyrektora szkoły, dyrektor powiadamia Policję • ustalić (jeżeli to możliwe), do kogo znaleziona substancja należy • zażądać od ucznia w obecności innej osoby/pedagoga przekazania posiadanej substancji • zażądać od ucznia pokazania zawartości plecaka oraz zawartości • kieszeni <ul style="list-style-type: none"> • przekazać Policji zabezpieczoną substancję oraz informację o zaistniałej sytuacji • powiadomić rodziców/prawnych opiekunów ucznia • poinformować rodziców o obowiązujących procedurach w szkole/placówce • szkole/placówce <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzić z uczniem w obecności rodziców / opiekunów prawnych dziecka rozmowę o złamaniu obowiązującego prawa szkolnego W dalszej kolejności należy objąć ucznia działaniami profilaktycznymi lub wychowawczymi. Wsparcia należy udzielić również rodzicom/opiekunom prawnym ucznia • podjąć wraz z rodzicami działania profilaktyczne w zakresie posiadania i rozprowadzania środków odurzających
	<p>2. W przypadku rozpoznania stanu odurzenia ucznia alkoholem, narkotykami lub „dopalaczami” :</p> <ul style="list-style-type: none"> • przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy • poinformować pielęgniarkę/pedagoga szkolnego • w momencie rozpoznania odizolować ucznia od pozostałych uczniów w klasie • przekazać ucznia pod opiekę pielęgniarki/pedagoga szkolnego • poinformować dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji • wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia • przekazać rodzicom informację o obowiązującej procedurze postępowania • przeprowadzić rozmowę z rodzicami oraz z uczniem.

	<ul style="list-style-type: none"> • zobowiązać rodziców do pomocy dziecku w odstąpieniu odurzania się, wskazać działania, instytucje mogące służyć pomocą w zaistniałej sytuacji. • opracować działania profilaktyczne lub wychowawcze pracy z dzieckiem • wdrożyć program wychowawczo-profilaktyczny. Monitorować i ewaluować efekty powiadomić właściwe instytucje zajmujące się zdrowiem ucznia.
	<p>3. W przypadku odmowy współpracy przez rodziców:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szkoła pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny lub Policję • powiadomione instytucje wdrażają obowiązujące procedury postępowania • szkoła współpracuje z instytucjami w zakresie pomocy i wsparcia ucznia • szkoła udziela informacji i przekazuje dotychczasowe sposoby postępowania z uczniem • szkoła współpracuje z Ośrodkiem Wychowawczym, w którym umieszczono ucznia • szkoła monitoruje ucznia do czasu osiągnięcia przez niego pełnoletniości.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA KRADZIEŻY LUB WYMUSZENIA PIENIĘDZY LUB PRZEDMIOTÓW WARTOŚCIOWYCH

Cel	Celem procedury jest określenie sposobu postępowania na wypadek stwierdzenia w szkole przypadku kradzieży lub wymuszenia pieniędzy lub przedmiotów wartościowych, dokonanego przez ucznia.
Osoby odpowiedzialne za zarządzanie	Za uruchomienie i anulowanie procedury oraz kierowanie koniecznymi działaniami odpowiadają kolejno: dyrektor placówki, w przypadku jego nieobecności wicedyrektor, a w przypadku jego nieobecności pedagog/psycholog szkolny.
Sposób działania	<p>1. Kradzież lub wymuszenie przedmiotu znacznej wartości:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Działania mające na celu powstrzymanie i niwelowanie tego zjawiska winny zostać podjęte bezzwłocznie • Osoba, która wykryła kradzież, winna bezzwłocznie powiadomić <ul style="list-style-type: none"> • dyrektora szkoły <ul style="list-style-type: none"> • Należy przekazać sprawcę czynu (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) pod opiekę pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły • Należy zabezpieczyć dowody przestępstwa tj. przedmiotów pochodzących z kradzieży lub wymuszenia i przekazanie ich Policji • Należy zażądać, aby uczeń przekazał skradzioną rzecz, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży oraz przekazał inne przedmioty budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną rzeczą - w obecności innej osoby, np. wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego, psychologa, dyrektora lub innego pracownika szkoły (należy pamiętać, że pracownik szkoły nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia. Może to zrobić tylko Policja) • We współpracy z pedagogiem szkolnym należy ustalić okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia <ul style="list-style-type: none"> • Dyrektor szkoły winien wezwać rodziców (opiekunów prawnych) sprawcy i przeprowadzić rozmowy z uczniem w ich obecności. Należy sporządzić notatkę z tej rozmowy podpisaną przez rodziców • Należy powiadomić Policję. • sprawca winien dokonać zadośćuczynienia poszkodowanemu w kradzieży. <p>2. Otrzymanie przez ucznia prawomocnego wyroku ukończenia postępowania karnego</p> <ul style="list-style-type: none"> • Po otrzymaniu zawiadomienia z sądu o prawomocnym ukończeniu postępowania karnego wobec ucznia dyrektor szkoły niezwłocznie na posiedzeniu Rady Pedagogicznej winien przedstawić treść zawiadomienia. • Rada Pedagogiczna może podjąć decyzję o skreśleniu ucznia z listy uczniów. • Następnie dyrektor szkoły powiadamia o decyzji Rady Pedagogicznej rodziców. • Dyrektor - na podstawie przepisów kodeksu postępowania administracyjnego oraz po uzyskaniu opinii samorządu uczniowskiego - wydaje decyzję o skreśleniu ucznia z listy uczniów szkoły.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK CZYNU KARALNEGO

POPEŁNIENIE PRZEZ UCZNIĄ CZYNU KARALNEGO	
Cel	Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego w szkole na wypadek popełnienia przez ucznia czynu karalnego oraz udzielenie pomocy uczniowi – sprawcy czynu karalnego.
Osoby odpowiedzialne za zarządzanie	Dyrektor lub wicedyrektor szkoły, osoba wyznaczona w przypadku nieobecności w/w.
Podstawy uruchomienia działań	Przypadek dotyczy czynów zabronionych przez ustawę o postępowaniu w sprawach nieletnich rozumianych jako przestępstwo, przestępstwo skarbowe albo wykroczenie określone w artykułach: art. 50a – posiadanie noża, maczety lub innego podobnie niebezpiecznego przedmiotu w miejscu publicznym, art. 51 – zakłócenie spokoju lub porządku publicznego, art. 69 – umyślne niszczenie, uszkodzanie, usuwanie znaków, art. 74 – niszczenie, uszkodzanie, usuwanie znaków ostrzegawczych, art. 76 – rzucanie przedmiotami w pojazd mechaniczny, art. 85 – samowolne ustawianie, niszczenie, uszkodzanie znaków, art. 87 – prowadzenie pojazdu w stanie po użyciu alkoholu, art. 119 – kradzież lub przywłaszczenie, art. 122 – paserstwo czyli nabycie mienia, wiedząc o tym, że pochodzi ono z kradzieży, art. 124 – niszczenie lub uszkodzanie cudzej rzeczy, art. 133 – spekulacja biletami, tzw. konik, art. 143 – utrudnianie lub uniemożliwianie korzystania z urządzeń użytku publicznego.
Sposób działania	<ul style="list-style-type: none"> • Osoba będąca świadkiem/która dostrzegła zagrożenie zobowiązania jest do powiadomienia dyrektora szkoły. • Dyrektor szkoły odpowiada za ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia. • W przypadku, gdy sprawca jest znany i przebywa na terenie szkoły, wyznaczone przez niego osoby winny zatrzymać i przekazać go dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę. • Dyrektor szkoły winien powiadomić rodziców ucznia o zaistniałym przypadku. • Dyrektor szkoły jest zobowiązany do niezwłocznego powiadomienia Policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (np. rozbój, uszkodzenie ciała, itp.) lub w przypadku, gdy nieletni sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość jest nieznaną. Do jego obowiązków należy także zabezpieczenie ewentualnych dowodów lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji.

PRZYPADEK UCZNIĄ BĘDĄCEGO OFIARĄ CZYNU KARALNEGO	
Cel	Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego w szkole na wypadek zidentyfikowania w szkole ucznia będącego ofiarą czynu karalnego ucznia oraz udzielenie pomocy uczniowi - ofierze czynu karalnego.
Osoby odpowiedzialne za zarządzanie	Dyrektor lub wicedyrektor szkoły, osoba wyznaczona w przypadku nieobecności w/w.
Podstawy uruchomienia działań	Sytuacja, w której uczeń stał się ofiarą czynu karalnego zabronionego przez ustawę o postępowaniu w sprawach nieletnich.
Sposób działania	<ul style="list-style-type: none"> • Osoba będąca świadkiem, która dostrzegła zagrożenie, winna udzielić ofierze czynu karalnego pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnić jej udzielenie poprzez wezwanie lekarza, w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń. Następnie świadek powinien powiadomić o sytuacji dyrektora szkoły. • Obowiązkiem dyrektora szkoły jest niezwłoczne powiadomienie rodziców ucznia - ofiary czynu karalnego. • Następnie dyrektor szkoły winien niezwłocznie wezwać Policję, szczególnie w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia. • W dalszej kolejności ofiara czynu karalnego powinna otrzymać pomoc, wsparcie psychologiczne.

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA RÓŻNYCH PRZESTĘPSTW
SEKSUALNYCH W SZKOLE LUB WŚRÓD UCZNIÓW**

<p align="center">Cel</p>	<p>Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego uczniów, na wypadek zagrożenia wewnętrznego związanego z;</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojawieniem się osób, które psychicznie i fizycznie będą molestowały dzieci i nakłaniały do czynności seksualnych. • rozpowszechnianiem materiałów o charakterze pornograficznym; • prostytucją w szkole lub wśród uczniów ; • wystąpienie przypadków niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole
<p align="center">Zarządzanie w sytuacji kryzysowej</p>	<p>Dyrektor lub wicedyrektor szkoły. W przypadku ich nieobecności – osoba przez nich upoważniona.</p>
<p align="center">WYSTĄPIENIE PRZYPADKU PEDOFILII W SZKOLE</p>	
<p align="center">Sposób działania</p>	<p>Należy bezzwłocznie podjąć działania mające na celu powstrzymanie tego zjawiska.</p> <ul style="list-style-type: none"> • po stwierdzeniu zagrożenia należy powiadomić dyrektora oraz pedagoga/psychologa szkolnego • w przypadku potwierdzenia informacji o pojawianiu się osób obcych, zaczepiających uczniów, należy bezzwłocznie powiadomić najbliższą placówkę policji • dyrektor szkoły winien przekazać pracownikom szkoły informację o stwierdzonym zagrożeniu • wychowawcy klas oraz pedagogowie szkolni winni podjąć działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania potencjalnego zagrożenia oraz wskazania możliwych form przekazania informacji o osobach, które mogą stwarzać zagrożenie • w przypadku stwierdzenia, że uczeń był molestowany, bezzwłocznie powinni zostać powiadomieni rodzice/prawni opiekunowie ucznia oraz policja w celu przeprowadzenia czynności sprawdzających, które umożliwią ustalenie sprawy molestowania • wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny przeprowadza indywidualną rozmowę z uczniem (w obecności rodziców ustala przyczyny i okoliczności zdarzenia) • dyrektor winien wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia • wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny winien przeprowadzić rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia-sprawcy na temat zdarzenia • dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami/prawnymi opiekunami ustali działania z udziałem psychologa dziecięcego lub pedagoga w celu zapewnienia opieki nad uczennicą/uczniem-ofiarą
<p align="center">Podstawy prawne uruchomienia procedury</p>	<p>Kodeks Karny: art. 197 § 3; art. 200 art. 200a; art. 200b;</p>

**ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW O CHARAKTERZE PORNOGRAFICZNYM,
PRZYPADKEM PROSTYTUCJI I INNYCH NIEPOKOJĄCYCH ZACHOWAŃ
SEKSUALNYCH UCZNIÓW W SZKOLE LUB WŚRÓD UCZNIÓW**

<p>Sposób działania wobec ucznia w wieku poniżej 17 lat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • W przypadku powzięcia przez nauczyciela/rodzica lub inną osobę informacji o rozpowszechnianiu przez ucznia pornografii w Internecie, w szkole należy bezzwłocznie powiadomić dyrektora szkoły oraz administratora sieci o zaistniałym zdarzeniu • W przypadku otrzymania informacji o sytuacji, w której uczeń był świadkiem czynności mogących mieć znamiona prostytucji lub innych niepokojących zachowań seksualnych, jeżeli jest ich świadkiem, żąda od ucznia zaprzestania czynności i podejmuje z nim rozmowę wychowawczą. • W przypadku, gdy uczeń przekazuje nauczycielowi informację o niepokojących zachowaniach seksualnych, konieczne jest zapewnienie anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez uczniów, którzy brali czynny udział w tego typu zachowaniach • nauczyciel/pracownik przyjmujący zawiadomienie powinien powiadomić o zaistniałym wydarzeniu dyrektora szkoły. • W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciel powiadamia wychowawcę klasy. • W przypadku stwierdzenia przez wychowawcę klasy, że uczeń/uczennica świadomie lub nie, dopuszczał się czynności, które mogłyby być uznane za prostytuowanie się, powinien wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia. • Wychowawca winien przeprowadzić rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej można zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym. • Jeżeli rodzice/opiekunowie prawni ucznia odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, gdy szkoła wykorzystała wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenia ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem i itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, gdyż nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły winien pisemnie powiadomić sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich). Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
<p>Sposób działania wobec ucznia w wieku powyżej 17 lat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu karnego, dyrektor szkoły jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o prokuratora lub policję o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. • Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny winien przeprowadzić rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia sprawy na temat zdarzenia. • Dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami/prawnymi opiekunami ustala konieczność podjęcia działań z udziałem psychologa dziecięcego w celu zapewnienia opieki nad uczniem/uczennicą, którzy świadomie lub nie dopuszczali się czynności, które mogłyby być uznane za prostytuowanie się.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU POWZIĘCIA INFORMACJI O PRÓBIE SAMOBÓJCZEJ UCZNIĄ

<p>Cel uruchomienia procedury:</p>	<p>Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego uczniów w przypadku zagrożenia zdrowia i życia związanego z próbą samobójczą oraz śmiercią samobójczą.</p>
<p>Osoby odpowiedzialne za zarządzanie</p>	<p>Każdy pracownik szkoły ma obowiązek zareagowania na jakikolwiek sygnał o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u ucznia. W przypadku zaobserwowania lub powzięcia informacji, że uczeń planuje podjąć lub podjął próbę samobójczą, każdy pracownik pedagogiczny i niepedagogiczny szkoły powinien niezwłocznie poinformować o tym dyrektora szkoły oraz pedagoga/psychologa szkolnego.</p>
<p>Postępowanie w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych</p>	<p>Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia, nauczyciel, wychowawca, pedagog i psycholog szkolny podejmują odpowiednie działania interwencyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jednocześnie ustalają, które z niepokojących sygnałów występują u danego ucznia; • Przeprowadzają analizę sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia w celu wstępnego ustalenia przyczyn; • Kontaktują się z rodzicami w celu ustalenia przyczyn zmian w zachowaniu ucznia, przekazują informację o zagrożeniu rodzicom; • Informacja przekazywana jest dyrektorowi szkoły
<p>Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych)</p>	<p>1. Pracownik szkoły, który otrzymał informację o zamiarze popełnienia samobójstwa przez ucznia, stara się natychmiast odnaleźć ucznia i powiadomić o sytuacji dyrektora/pedagoga/psychologa szkolnego lub jego wychowawcę, a w przypadku nieobecności ucznia w szkole zawiadamia rodziców lub policję</p> <p>2. Jeżeli uczeń znajduje się na terenie szkoły, po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia nauczyciel, wychowawca, pedagog szkolny/psycholog szkolny podejmują następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Po odnalezieniu ucznia nie pozostawiają ucznia samego, lecz próbują przeprowadzić go w ustronne, bezpieczne miejsce; • Zbierają wstępne informacje o okolicznościach zdarzenia oraz zawiadamiają o sytuacji dyrektora szkoły; • Informują o zaistniałej sytuacji i zagrożeniu rodziców oraz przekazują ucznia pod opiekę rodziców (prawnych opiekunów), informują również odpowiednie instytucje; • Jeżeli sytuacja tego wymaga: wzywają pogotowie ratunkowe oraz policję, informując dyspozytora o zamiarach ucznia.
<p>Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą w szkole</p>	<p>1. W pierwszej kolejności pracownik szkoły udziela pierwszej pomocy przedmedycznej;</p> <p>2. Pracownik szkoły nie pozostawia ucznia samego, usuwa przedmioty umożliwiające ponowienie próby;</p> <p>3. Pracownik szkoły powiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły, a ten rodzica/opiekuna prawnego, wzywa się pogotowie</p>

	ratunkowe oraz zawiadamia policję, informując dyspozytora o zdarzeniu.
<p>Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przypadku:</p> <ul style="list-style-type: none"> •ryzyka zachowań samobójczych, •próby samobójczej •powrotu ucznia do szkoły po powziętej próbie samobójczej •dłuższym pobycie w szpitalu (zaburzenia psychiczne) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uczeń zagrożony próbą samobójczą lub po próbie samobójczej powinien zostać objęty w szkole pomocą psychologiczno-pedagogiczną za zgodą rodziców lub pełnoletniego ucznia oraz indywidualną opieką psychiatryczną i psychoterapeutyczną poza szkołą. 2. Dyrektor szkoły, pedagog/psycholog szkolny lub wychowawca dokonują oceny sytuacji zagrożenia i przeprowadzają rozmowę z rodzicami oraz przekazują informacje dotyczące możliwych form udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej na terenie szkoły oraz konieczności podjęcia konsultacji specjalistycznych poza szkołą; 3. Dyrektor szkoły, wychowawca klasy, psycholog/pedagog szkolny ustalają z rodzicami zasady wzajemnych kontaktów. 4. Pedagog i psycholog (współpracując z wychowawcą oraz z nauczycielami uczącymi w danym oddziale) otaczają opieką ucznia poprzez udzielenie wsparcia, akceptacji, okazaniu zrozumienia w postaci rozmów, spotkań, kontaktu z rodzicami. Prowadzi się obserwację zachowania ucznia przez wszystkich nauczycieli. 5. W przypadku zaistnienia przesłanek mogących świadczyć o pogorszeniu stanu zdrowia należy niezwłocznie powiadomić rodziców 6. Pedagog/psycholog szkolny/ wychowawcy lub osoby do tego wyznaczone udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym uczniom szkoły, zgodnie z potrzebami uczniów (przede wszystkim grupie klasowej) w przypadku próby samobójczej na terenie szkoły lub śmierci ucznia.

PROCEDURA ZWALNIANIA UCZNIĄ Z LEKCJI

Podczas trwania lekcji i przerw za bezpieczeństwo ucznia odpowiadają nauczyciele, Uczeń nie może samowolnie opuszczać budynku szkoły w trakcie lekcji i przerw. Zdarzają się sytuacje, że rodzic/opiekun prawny musi zwolnić ucznia z ostatnich lekcji – w takich sytuacjach należy stosować poniższy tryb

Przyczyna zwolnienia	Procedura postępowania	
Uczeń nagle źle się poczuł	<ul style="list-style-type: none"> -Uczeń lub ktoś, kto dostrzeże niedyspozycję ucznia, zgłasza sytuację nauczycielowi lub wychowawcy. - Uczeń zostaje skierowany do pielęgniarki szkolnej a w przypadku jej nieobecności do sekretariatu szkoły. Pracownik ustala potrzeby poinformowania rodziców lub, w razie poważniejszej sytuacji, wezwania pogotowia – jeśli jest to wypadek szkolny, stosuje się odpowiednie procedury postępowania. - Sekretariat telefonicznie powiadamia rodziców ucznia o sytuacji, rodzice informują sekretariat szkoły, kto odbierze ucznia ze szkoły. NIE MA MOŻLIWOŚCI SAMODZIELNEGO OPUSZCZENIA SZKOŁY PRZEZ NIEDYSPONOWANEGO UCZNIĄ. - Ucznia ze szkoły odbierają rodzice lub upoważniona przez nich osoba, która sprawuje opiekę nad uczniem w drodze do domu, poświadczając ten fakt wpisem do Zeszytu zwolnień w sekretariacie. 	
Rodzic chce zwolnić ucznia	<ul style="list-style-type: none"> - Rodzic pobiera ze strony szkoły druk zwolnienia ucznia, wypisuje go odpowiednio wcześniej. - Uczeń przekazuje wypełniony przez rodzica druk wychowawcy lub nauczycielowi, z którego lekcji się zwalnia. - Nauczyciel zachowuje druk, a uczniowi wydaje karteczkę uprawniającą do opuszczenia szkoły. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sporadycznie, w nagłej sytuacji, w której rodzic musi zwolnić ucznia z lekcji, informację o zwolnieniu może przyjąć telefonicznie sekretariat szkoły. Rodzic na telefon szkoły wysyła sms lub informację przez dziennik z prośbą o zwolnienie. - W takiej sytuacji sekretariat wydaje uczniowi karteczkę uprawniającą do opuszczenia budynku szkoły.
	<ul style="list-style-type: none"> - Karteczki dostępne są w sekretariacie lub w pokoju nauczycielskim. Kartki są opieczętowane, należy na niej wpisać imię i nazwisko ucznia, klasę, datę i godzinę wyjścia ucznia ze szkoły. - Uczeń oddaje kartkę osobie obecnej w portierni opuszczając szkołę. Karteczka zostaje w portierni do wglądu i nie można jej stamtąd zabierać. - Uczniowi nieobecnemu zawsze należy w dzienniku odnotować nieobecność. Rodzic następnie może usprawiedliwić tę nieobecność według zasad opisanych w Statucie szkoły. 	

Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.

Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie. Do czasu rozpoczęcia pracy przez zespół powypadkowy dyrektor zabezpiecza miejsce wypadku w sposób wykluczający dopuszczenie osób niepowołanych.

Jeżeli czynności związanych z zabezpieczeniem miejsca wypadku nie może wykonać dyrektor, wykonuje je upoważniony przez dyrektora pracownik szkoły.

3. Zespół powypadkowy

Dyrektor szkoły powołuje zespół powypadkowy (zał. nr 2). W jego skład wchodzi

z zasady pracownik odpowiedzialny za służby bezpieczeństwo i higienę pracy. Jeżeli w składzie zespołu nie może uczestniczyć pracownik służby BHP, w skład zespołu wchodzi dyrektor szkoły. W składzie zespołu może uczestniczyć przedstawiciel organu prowadzącego, kuratora oświaty lub rady rodziców.

Przewodniczącym zespołu jest pracownik odpowiedzialny za BHP w szkole, a jeżeli nie ma go w składzie zespołu – przewodniczącego zespołu spośród pracowników szkoły wyznacza dyrektor.

4. Postępowanie powypadkowe

Zespół powypadkowy

- przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową, rozmawia z uczniem (w obecności rodzica lub wychowawcy/pedagoga/psychologa szkolnego) i sporządza protokół przesłuchania
- sporządza protokół powypadkowy nie później niż w ciągu 21 dni od dnia zakończenia postępowania powypadkowego – protokół powypadkowy podpisują członkowie zespołu oraz dyrektor szkoły.

Przekroczenie 21 dniowego terminu może nastąpić w przypadku, gdy wystąpią uzasadnione przeszkody lub trudności uniemożliwiające sporządzenie protokołu w wyznaczonym terminie. W sprawach spornych rozstrzygające jest stanowisko przewodniczącego zespołu.

Członek zespołu, który nie zgadza się ze stanowiskiem przewodniczącego, może złożyć zdanie odrębne, które odnotowuje się w protokole powypadkowym. Protokół powypadkowy podpisują członkowie zespołu oraz dyrektor szkoły. Jeżeli do treści protokołu powypadkowego nie zostały zgłoszone zastrzeżenia przez rodziców ucznia poszkodowanego postępowanie powypadkowe uznaje się za zakończone. Protokół powypadkowy sporządza się w trzech egzemplarzach dla: poszkodowanego, szkoły, która przechowuje go w dokumentacji powypadkowej wypadku ucznia oraz dla organu prowadzącego lub kuratora oświaty (na żądanie).

Z treścią protokołu powypadkowego i innymi materiałami postępowania powypadkowego zaznajamia się: poszkodowanego pełnoletniego i rodziców (opiekunów) poszkodowanego małoletniego. Jeżeli poszkodowany pełnoletni zmarł lub nie pozwala mu na to stan zdrowia, z materiałami postępowania powypadkowego zaznajamia się jego rodziców (opiekunów). Protokół powypadkowy doręcza się osobom uprawnionym do zaznajomienia się z materiałami postępowania powypadkowego.

5. Składanie zastrzeżeń do protokołu powypadkowego

W ciągu 7 dni od dnia doręczenia protokołu powypadkowego osoby, którym doręczono protokół, mogą złożyć zastrzeżenia do ustaleń protokołu (są o tym informowani przy odbieraniu protokołu). Zastrzeżenia składa się przewodniczącemu zespołu: ustnie i wtedy przewodniczący wpisuje je do protokołu lub na piśmie. Zastrzeżenia mogą dotyczyć w szczególności: niewykorzystania wszystkich środków dowodowych niezbędnych dla ustalenia stanu faktycznego, sprzeczności istotnych ustaleń protokołu z zebrany materiał dowodowy. Zastrzeżenia rozpatruje organ prowadzący szkołę. Po rozpatrzeniu zastrzeżeń organ prowadzący szkołę może: zlecić dotychczasowemu zespołowi wyjaśnienie ustaleń protokołu lub przeprowadzenie określonych czynności dowodowych, powołać nowy zespół celem ponownego przeprowadzenia postępowania powypadkowego.

6. Dokumentacja

Dyrektor szkoły prowadzi rejestr wypadków. Dyrektor wskazuje prawidłowe zachowania i odstępstwa od niniejszej procedury, informuje o wnioskach i podjętych działaniach profilaktycznych zmierzających do zapobiegania analogicznym wypadkom.

Załącznik nr 1 do procedur postępowania w razie wypadku ucznia

Karta zdarzenia / urazu / wypadku

Data, godzina.....

Imię i nazwisko ucznia, klasa.....

Nazwa zajęć.....

Rodzaj ..... urazu ..... /
zdarzenia.....

.....

Lp.	Działanie	Osoba wykonująca działanie	Uwagi
1.	Opieka nad poszkodowanym Opieka nad pozostałymi uczniami		
2.	Udzielenie pierwszej pomocy (krótki opis) .... lub wezwanie pogotowia ratunkowego		Wezwanie pogotowia – godz.:.....
3.	Powiadomienie dyrektora szkoły		

.....

podpis nauczyciela

Lp.	Działanie	Osoba wykonująca działanie	Data, godzina
1.	Powiadomienie rodziców		
2.	Powiadomienie pracownika BHP		
3.	Powiadomienie społecznego inspektora pracy		
4.	Powiadomienie organu prowadzącego szkołę		
5.	Powiadomienie rady rodziców		

Załącznik nr 2 do procedur postępowania w razie wypadku ucznia

Skład Zespołu powypadkowego w roku szkolnym 2018/2019 w Zespole Szkół nr 3 w Żorach:

1. Elżbieta Borgosz – specjalista ds. BHP.
2. Agata Kurzawa – Społeczny Inspektor Pracy.

REJESTR WYPADKÓW

Lp.	Imię i nazwisko ucznia klasa	Data i rodzaj wypadku	Miejsce wypadku i rodzaj zajęć	Rodzaj urazu i jego opis	Okoliczności wypadku	Udzielona pomoc	Środki zapobiegawcze, udzielona pomoc	uwagi	Podpis dyrektora